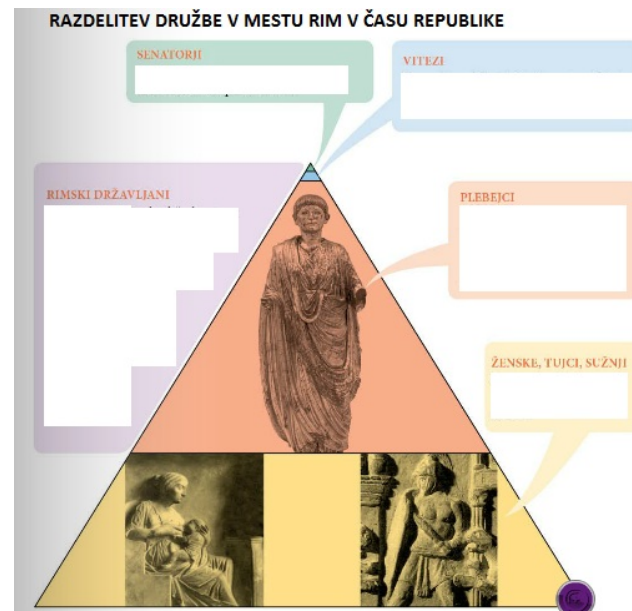

RIM - od republike do cesarstva

Sestava rimske družbe

S pomočjo besedila in skice v učbeniku na strani 62 boš spoznal družbene skupine in njihov položaj v rimski republiki

Še iz časa kraljevine se je rimska družba delila na **PATRICIJE** (pripadnike uglednih družin, ki naj bi celo ustanovile mesto Rim) in **PLEBEJCE** (obrtniki, trgovci, kmetje, obubožani meščani-proletariat). Plebejci dolgo časa niso imeli nikakršnih političnih pravic.

Kako je delovala rimska republika

Latinski pojem (sestavljn iz dveh besed) - *res publica* - v preprostem prevodu lahko pomeni zadeva ljudstva ali stvari, ki se tičejo države.

Na kateri pojem te omenjeni pojem spominja?

Poglejmo (v priponki) shemo delovanja republike.

Razmisli in dopolni skico.

5. Oglej si ilustracijo in izpolni oblačke. V pomoč ti je učbenik na straneh 61–62.

A. Poimenuj oba pripadnika različnih družbenih skupin v Rimu.

B. Opiši pravice obeh skupin.

Družbena skupina:

B.

Družbena skupina:

B.

6. Ljudski tribuni so imeli v času republike pravico veta.

A. Razloži, kaj pomeni pravica veta.

B. Kdo v Sloveniji ima še danes pravico veta? Obkroži.

državni zbor

državni svet

predsednik države

Prehod od republike k cesarstvu

Z uspehi rimske vojske in s tem širjenjem države je v Rimu vedno bolj naraščala priljubljenost vojaških poveljnikov, medtem, ko je vpliv senata vedno bolj slabel.

Istočasno so naraščale razlike med bogatimi in revnimi. Rim so preplavili ceneni kmetijski pridelki iz provinc, kar je povzročilo propad rimskega kmeta. Veleposestniki od obubožanih kmetov kupujejo zemljo, sami pa se spreminjajo v reveže (proletariat), ki jih vzdržuje država.

Sredi 1. stoletja pr.n.š je bil v Rimu najbolj priljubljen vojskovodja Julij Cezar. Senat se je ustrašil njegovega vpliva, zato so mu ukazali, da se mora vrniti v Rim brez vojske.

Cezar je ukaz odklonil, vnela se je državljanska vojna v kateri je Cezar porazil vojsko senata.

Senat ga je bil prisiljen razglasiti za diktatorja.

Senatorji so se zbali njegove velike moči, zato so ga v zaroti ubili.

Sledila je nova državljanska vojna v kateri je zmagal Cezarjev posinovljenec Oktavijan (63 pr.n.št.-14 n.št.), ki se je leta 31 n.št. oklical za prvega rimskega cesarja z imenom Avgust.

**Pričetek vladavine Oktavijana Avgusta
označuje konec rimske republike.**

**Nastopilo je obdobje cesarstva. Cesarji so bili
v eni osebi voditelji države, vrhovni svečeniki,
vojskovodje in božanstva.**

**Senat je še vedno obstajal, vendar je imel
samo še simbolično vlogo.**

Julij Cezar (Gaius Iulius Caesar, 100-44 pr.n.št.)

Spoznajmo malo podrobneje življenje in delo Julija Cezarja.

RIMSKI POROČEVALEC

16. marec 44 pr.n.št.

GAJ JULIJ CEZAR UMORJEN!

Včeraj, na marčeve ide, so zarotniki v senatu kar trindvajsetkrat zabolli našega vrlega in priljubljenega Julija Cezarja. Ta je podlel smrtnim ranam in obležal v lastni krvi. Za zdaj je še nejasno, kdo so zločinci, meščani so takoj po dogodku zasedli ulice in iskali storilce, a brez sreče. Zlikovci so se očitno dovolj dobro skrili, a večina meni, da gre za zaroto med Cezarjevimi političnimi nasprotniki v senatu.

CEZARJEVI DOSEŽKI

Zgodaj si je pridobil dobro izobrazbo in se izkazal kot odličen govornik. Vedno se je boril za pravice ljudstva. Opravljaj je različne upravniške službe v provinci Španiji, postal pontifeks maximus in leta 58 pr.n.št. dobil v upravo provinco Galijo. Tam je naletel na uporna galska plemena, ki jih je v galskih vojnah uspešno porazil. Dvakrat je pristal tudi na Britanskem otoku! Svoja dejanja je zapisal v priljubljeni knjigi Galske vojne. V Rim se je vrnil, ko je izvedel, da je oblast prevzel Pompej, včasih njegov prijatelj. Pregnal ga je iz mesta, osvojil Italijo in nato še ostale province ter s tem prevzel oblast. Naša država je bila še vedno republika, a Cezar je v svojih rokah združil vso oblast. Bil je dosmrtni konzul, vrhovni poveljnik vojske in vrhovni svečenik.

REFORME

Nepozabne so predvsem njegove reforme, s katerimi se je priljubil prebivalstvu. Poskrbel je za naše vojne veterane, ki sedaj po končani službi prejmejo zemljo za obdelovanje. Poskrbel je za revne in obubožane, ki jim je zastoj razdeljeval žito, skrbel pa je tudi za javne gradnje. Nekaterim se zdi najpomembnejša reforma koledarja. Stari lunarni koledar je imel prekratko leto (le 355 dni), zato so ob reformi dodali letu kar dva meseca, da so izravnali razliko. Le kdo bi pozabil to leto, ki je imelo zato 445 dni! Zdaj imamo novi, julijanski koledar, po Cezarju pa smo poimenovali njegov rojstni mesec, ki bo od sedaj naprej vsem poznan kot julij!

**Poskušaj si odgovoriti na naslednja vprašanja
v zvezi z Julijem Cezarjem.**

**Kaj smatramo kot Cezarjev največji vojaški
uspeh?**

Zakaj je bil Cezar pri ljudstvu tako priljubljen?

Zakaj ga politični tekmeci niso marali?

**Katera Cezarjeva reforma je bila morda
najpomembnejša?**

**Ob katerih dogodkih v življenju je Cezar
izgovoril spodnje stavke?**

"Tudi ti Brut!"

"Prišel, videl, zmagal."

"Kocka je padla."

**Ob katerih priložnostih
bi ti uporabil omenjene
stavke?**

Rimska država je postala cesarstvo in razni cesarji so mu vladali do njegovega konca, to je celih 500 let.

Kako postati rimski cesar, vladar z neomejeno močjo v državi?

Sprva je bil položaj deden, cesarja je nasledil pripadnik njegove družine (dinastije).

Nekateri znani cesarji: Avgust, Tiberij, Kaligula, Klavdij, Neron, Vespazijan ...

Od konca 1. stoletja dalje je cesar vprašanje naslednika reševal tako, da je v primernem trenutku izmed svojih najožjih mlajših sodelavcev izbral najsposobnejšega, ki ga je posinovili (posvojil) in s tem določili za naslednika.

Trajan, Hadrijan, ...

V 3. stoletju nastopi obdobje vojaških cesarjev. To je čas nenehnih obrambnih in državljanskih vojn. Legije so pričele same izbirati cesarje. V 49. letih se je na oblasti zvrstilo 38 cesarjev in 24 proticesarjev. Le 9 izmed njih je umrlo naravne smrti.

Glede na njihova dejanja zgodovina deli rimske cesarje na "dobre" in "slabe".

V učbeniku na strani 67 lahko spoznaš nekatere med njimi.

KAKO JE DELOVALA RIMSKA REPUBLIKA

